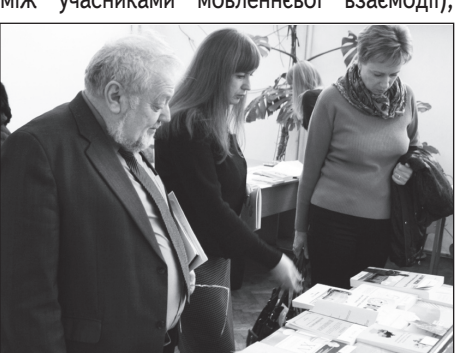

ПЕРША АКАДЕМІЧНА

Фахівці-філологи продовжували вивчати "Пріоритетні шляхи формування комунікативної та соціокультурної компетенції вчителя філологів". Літературознавчий контекст проблематики привернув увагу професора кафедри О.В.Василишина (жанрове розмаїття творчості Івана Гнатюка), доцентів О.В.Пасічник, І.М.Комінярської (вивчення літератури в загальноосвітній школі), Д.Ч.Чика (українська і англійська історична проза I половини XIX століття), Н.В.Янусь (лексико-стилістичні особливості "жіночого роману" К.Бушнелл і Х.Філдінг), кандидатів філологічних наук О.В.Сафіюк і В.В.Кучера (елементи казкового у романах-дистопіях М.Етвуд), асистента кафедри І.Б.Комінярського (історико-теоретичний аналіз драматургії Дж.Риги та С.Мрожека).

Лінгвотематичний аспект мали дослідження професора кафедри А.В.Янкова (етимологічні витoki англomовної медичної лексики), доцентів Н.Г.Воронцової (засоби регулювання комунікативної дистанції між учасниками мовленнєвої взаємодії),

М.Ф.Шмир (діяльнісний підхід у навчанні німецької мови), І.О.Воляннюк (комунікативна змістова лінія на уроках української мови), М.В.Сиротюка (формування іншомовної комунікативної компетенції), О.А.Марушко (словосполучення у сучасній німецькій мові), Н.І.Яценюк (визначення змісту підручників з іноземної мови), кандидата філологічних наук М.В.Слободян (концептуалізація грошей засобами англomовного сленгу), асистентів І.Є.Клак (професійно-комунікативна

компетентність майбутніх учителів-філологів) і О.В.Шайковського (кодування культурної інформації в англійській та українській фразеології).

Тематичну секцію "Еколого-біологічні проблеми у сучасних наукових дослідженнях" сформували члени кафедри біології та загальної екології. Вони роз-

глянули питання особливостей еколого-освітньої роботи зі студентською молоддю (О.І.Дух), біологічних досліджень як одного з елементів екологічного виховання (Л.М.Головатюк, А.С.Красовська), польових методів дослідження рослин у навчальному процесі (О.К.Галаган, І.М.Кучер), методики використання роздаткового матеріалу на уроках загальної біології (Д.О.Польовий).

Іх колеги з кафедри методики викладання біології та екології зупинилися на темі "Методичні засади професійної підготовки майбутнього вчителя біології". Методологічну проблематику розробляли доцент Н.І.Цицюра (формування природоохоронних компетентностей у школярів) і старший викладач кафедри Т.Є.Бондаренко (формування методичної компетентності майбутніх вчителів біології). Теоретичний акцент у методичній підготовці вчителів біології зробили професор В.М.Василіук (вплив антропогенних чинників на тривалість життя людини), старші викладачі кафедри О.В.Кратко (вплив довкілля на стан здоров'я людини), В.П.Заболотна (екологічні фактори підвищення продуктивності бобових культур).

Науковці-музикознавці характеризували "Шляхи вдосконалення викладання музичних дисциплін у процесі підготовки вчителя музики". До історико-музикознавчих

проблем звернулися кандидати мистецтвознавства О.М.Бойчук (гастрольно-концертне життя Тернопільщини в II половині XX століття), О.Г.Легкун (фортепіанна творчість С.Борткевича), Л.П.Макаренко і викладач коледжу Н.П.Найчук (фольклорний мелос в оркестрових творах Л.Колодуба), асистенти О.І.Дедю і В.М.Яскевич (польсько-

українські взаємини у сфері музичного фольклору). Фахові музикознавчі питання вирішували доцент А.І.Шинкаренко (вокально-хорова робота з молодшими школярами), асистенти А.М.Афанасенко і Т.П.Медецька (взаємозв'язок образотворчого мистецтва і музики у формуванні творчих навичок школярів), Х.С.Зайченко (основні форми самостійної роботи студентів при вивченні хорового диригування) і викладач педагогічного коледжу С.С.Гуральна (паралітургійна пісня як складова церковної богослужби).

"Традиції народного образотворчого мистецтва Західного регіону України" досліджували члени кафедри образотворчого мистецтва і методики його викладання. До місцевого образотворчого мистецького матеріалу звернулись асистенти Ю.В.Трачук (сакральна спадщина Кременеччини), Н.М.Воляннюк, Б.О.Гуменюк (функціонування друкарні, позолотної та іконописної майстерень при Почаївському монастирі в 1833 – 1935 рр.), Янчук Ю.Я. (мистецька спадщина Ростислава Глукка в музеї В.Луціва у Надвірній Івано-Франківської області), І.В.Погонь (класифікація ілюстративного матеріалу шкільних підручників II половини XX століття).

В полі зору фахівців фізичної культури і спорту залишилась "Оптимізація фізичного виховання у системі педагогічної освіти". На вирішення цієї проблематики спрямували свої наукові пошуки професор О.М.Довгань і доцент В.І.Банах (аналіз заховорвань студентів молодших курсів, віднесених за станом здоров'я до спеціальної медичної групи), асистенти В.О.Ястремський, Т.В.Кучер (діагностика та оцінка порушень постави у дітей 10 – 12 років), доцент В.В.Слюсарчук

і асистент С.М.Сиротюк (шляхи покращення фізичної підготовленості молодших школярів засобами спортивних ігор), доцент В.А.Голуб, старший викладач В.І.Довгаль, асистент Г.В.Кедрич (збільшення рухової активності дітей молодшого шкільного віку), доцент В.Г.Папуша, асистенти О.М.Гурковський, М.В.Божик (методика навчання гімнастичних вправ з використанням програмового навчання), асистенти А.В.Хмара, Ю.А.Яворський (фізичний розвиток студентів з переважанням типу автономної нервової системи).

"Теоретико-методологічні засади професійної підготовки вчителя технологій" лягли в основу секційного полілогу науковців кафедри теорії та методики технологічної освіти. Актуальну тему "Енергоефективність і енергозбереження – пріоритетні напрямки науково-технічного прогресу в Україні" запропонували доцент кафедри С.Б.Шабага і старший викладач О.П.Смець. Більшість виступів стосувалися методичної і технологічної проблематики: вивчення художньої обробки матеріалів у профільній школі (асистент О.В.Омельчук), керамічна іграшка як засіб соціокультурного виховання

учнівської молоді (викладач педагогічного коледжу С.М.Томашівський), самостійна робота студентів у процесі вивчення художньої обробки матеріалів (старший викладач В.Ю.Цісарук, асистент І.В.Цісарук), методика досліджень клейових з'єднань (доцент кафедри Р.Т.Гарматюк), лабораторний практикум як складова навчального процесу (доцент Л.М.Пашинський, старший викладач Ю.Г.Цимбалюк). У цій же секції виступили науково-педагогічні працівники кафедр фізики, математики та інформатики, доценти О.А.Фурман, Н.В.Бабій і асистент А.М.Костюченко, які розкрили інформаційні компетентності майбутніх педагогів.

За матеріалами звітної наукової конференції опубліковано Збірник наукових праць.

МОНОГРАФІЯ: УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ ПРОЕКТ

"Україна – Польща – Європейський Союз. З досліджень системної трансформації на рубежі XX і XXI століть" – так називається колективна монографія українських і польських учених, присвячена 25-річчю повалення комуністичних режимів та початку трансформаційних процесів у країнах Центрально-Східної Європи.

Видання – плід творчої наукової співпраці Інституту історії і міжнародних відносин Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині, Острозького наукового товариства ім.Адама Щетніки (Республіка Польща), Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. Активну участь у підготовці монографії брали науковці нашої академії. Професор кафедри суспільних дисциплін, доктор історичних наук Генріх Стронський – один із наукових редакторів книги. Редагування видання він здійснював у співпраці з польським ученим Янушем Голотою та львівським науковцем Орестом Красівським.

74 науковці з різних країн опублікували 61 тематичну статтю, де розкривають проблеми політичного, економічного, правового і соціального розвитку, модернізації управлінської діяльності, транскордонного співробітництва і внутрішньої безпеки України, а також Польщі та інших країн Європейського Союзу. Окрім цього, розглядаються окремі питання національної історії. 33 статті запропонували українські вчені.

Політологи, економісти, історики, спеціалісти з державного управління, військові педагоги намагаються прослідкувати хід і досягнення системних перетворень в Польщі та Україні. Як показують автори видання, для незалежної України немає іншого шляху як упродовження та поглиблення необхідних реформ. Робиться акцент на можливості використання в українських реаліях досвіду не тільки польського, але й інших країн регіону у реформуванні економіки, суспільно-політичної і гуманітарної сфери.

Серед опублікованих досліджень – стаття наших науковців, ректора академії, професора Афанасія Ломаковича і проректора з наукової роботи, професора Валентини Бенери "Від Волинської гімназії до гуманітарно-педагогічного інституту. Традиції Тадеуша Чацького і Гуго Коллонтая у сьогодиншньому Кременці". У статті зазначається, що культурно-освітні традиції, започатковані навчальним закладом у статусі Вищої Волинської гімназії у 1805 році Т.Чацьким і Г.Коллонтаєм, сприяли розвитку освіти на Волині і забезпечили Кременцю славу найбільшого на Правобережній Україні осередку світської освіти. Упродовж XIX – початку XX століття попри всі перешкоди зі сторони централізованого імперського управління на Волині створюються перші освітні інституції, з'являються яскраві постаті в галузі світської і духовної освіти.

З Кременеччиною пов'язана життєва доля і творчість багатьох діячів, які залишили помітний слід у національній історії. Зокрема,

розвиток освіти і шкільної справи XIX – початку XX століття на Волині відбувся з активною участю А.Чарторийського, Т.Чацького, Г.Коллонтая, Г.Яблонського, князів Любомирських, М.Костомарова, Д.Блудова, М.Петрова, М.Теодоровича та інших відомих постатей, діяльність яких відображала духовні інтереси українського, польського, єврейського і російського народів.

Значний період у становленні та розвитку освіти на Волині пов'язаний з діяльністю відомих польських діячів А.Чарторийського, Т.Чацького, Г.Коллонтая, зусиллями яких була створена нова система навчання, що засвідчувала позитивні зрушення у сфері освіти. Дослідження наукових джерел дозволяють стверджувати, що Волинська гімназія і Волинський ліцей у Південно-Західному краї виконували функції вищої школи. Закритий Волинський ліцей став основою заснування Київського університету, в якому у 1834 році із 20 професорів було 16 кременецьких, а через рік – із 27 кременецьких було 20.

Автори статті зазначають, що Т.Чацький і Г.Коллонтай демократизували систему освіти, намагаючись зробити її доступною для всіх через організацію викладання рідною мовою, створили нову шкільну систему, до складу якої входили церковно-приходські школи (елементарний ступінь), нижчі і вищі міські школи (середній ступінь), академія як Головна школа (вищий ступінь).

У дослідженні констатується, що базисними імперативами розвитку сучасного вищого закладу освіти виступають такі пріоритети: засвоєння і розвиток кращих науково-освітніх і культурно-духовних традицій попередніх освітніх закладів; посилення гуманітарного спрямування навчально-педагогічного процесу і змісту підготовки фахівців; забезпечення національних пріоритетів у навчанні та вихованні

молодого покоління; здійснення теоретико-методологічної інтеграції духовно-моральних, культурно-мистецьких і загальноосвітніх знань у змісті навчання; формування національної самосвідомості, виховання у молоді поваги до історії рідного краю, його культури, традицій, звичаїв. З приводу останнього пріоритету автори статті заявляють про потребу впровадження у вищих педагогічних навчальних закладах курсу "Історія культурно-освітніх традицій рідного краю".

Серед тогочасних інновацій, запроваджених Т.Чацьким і Г.Коллонтаєм у Волинській гімназії, знаходимо прогресивні ідеї європейського рівня в сучасній педагогіці: єдність навчального процесу із тенденціями розвитку європейської школи; поєднання компонентів класичної та реальної (практичної) освіти; високий змістовий рівень навчальних планів і програм і відповідні їм рівні науково-методичного забезпечення та дидактичної стратегії; здійснення гуманізації освіти у поєднанні з диференціацією навчання та орієнтацією на індивідуальні форми педагогічної взаємодії; парне викладання предметів за принципом спорідненості й асоціативності; введення обов'язкових (спекурсів, факультативів) і запровадження варіативних предметів за вибором студента; введення профільної предметної спеціалізації навчального процесу; пріоритет вивчення дисциплін, які формують духовну сферу особистості.

Висновок наших авторів: сучасні вигоди до підготовки фахівців спонукають до ґрунтовнішого вивчення історії становлення вищої школи в Україні. Особливо актуальністю наділяється інтеграція педагогічної інновастики та історично апробованого вітчизняного ретродосвіду у практичній діяльності вищих закладів освіти.